

„Štajerc“ izhaja vsaki petek, datiran z dnevom naslednje nedelje.

Naročnina velja za Avstrijo: za celo leto 3 krone, za pol in četrta leta razmerno; za Ogrsko 4 K 50 vin. za celo leto; za Nemčijo stane za celo leto 5 kron, za Ameriko pa 6 kron; za drugo inozemstvo se računajo naročnino z ozirom na visokost poštnine. Naročnino je plačati naprej. Posamezne štev. se prodajajo po 6 v.

Uredništvo in upravnništvo se nahajata v Ptuj, gledališko poslopje štev. 3.

Dopisi dobrodošli in se sprejemajo zastonj, a rokopise se ne vrača. Uredniški zaključek je vsak torek zvečer.

Za oznanila uredništvo ni odgovorno. Cena oznanil (inzeratov) je za celo stran K 64, za 1/3 strani K 32, za 1/4 strani K 16, za 1/8 strani K 8, za 1/16 strani K 4, za 1/32 strani K 2, za 1/64 strani K 1. — Pri večkratnem oznanilu se cena primerno zniža.

Stev. 35.

V Ptuj v nedeljo dne 30. avgusta 1908.

IX. letnik.

Naš koledar.

Naznanili smo že cenjenim prijateljem in somišljenikom, da izide i letos naš

„Štajerčev kmetijski koledar“.

Glede vsebine bode čisto gotovo lanskega še prekosil. Najboljši gospodarji na spodnjem Štajerskem in Koroškem so nam že obljubili, da bodejo sodelovali. Priobčili bodemo torej v letošnjem koledarju gospodarske članke prve vrste. Vsakdo bode imel lep dobiček od teh člankov. Kajti danes smo pač vsi v tem na jasnem, da mora i kmet čimveč znati. Edino z znanjem si zamore kmet zboljšati svojo bodočnost. Poleg gospodarskih prinesli bodemo v koledarju i druge zanimive, večidel statistične članke. Tako hočemo kmetu in sploh delavnemu ljudstvu pokazati, kako stoje razmere po svetu, kakšni napredek je povsod opazovati, kako se ravno najubožnejše sloje najbolj izkorišča. Za zimske večere bodemo prinesli celo vrsto lepih povesti, ki bodejo podale zanimive slike iz ljudskega življenja. Nadalje omenimo, da bode obsegal koledar popolni kalendar, nadalje seznamek vseh sejmov na Štajerskem in Koroškem ter v sosednih važnih deželah, noticne listke in poštni ter brzovjavni tarif. Preskrbeli smo tudi, da bode koledar lepo okrašen z mnogimi slikami. Vse to bode prinašal naš „kmetijski koledar“. Visokost cene ne bode občutno preseгла lansko. Velikost pa bode prekosila lansko in ravno tako bode vsebina še večja ter izbornejša. Upamo torej, da se bode nahajal v vsaki napredni kmetijski, obrtniški ali delavski hiši

naš koledar.

Teh par vinarjev lahko vsakdo plača! Zato

Šabol no šoštar.

Spisal A. Masten.

Dva soseda, oba želara, sta mela polek druge dece tudi vsaki enega sina, ki sta že v školo hodila. Eden je bio Jožek, drugi pa Dražek. Že je cejt bliži šo, da bi oneja od škole henjala. Te sta se očeta večkrat pogučavala, kaj bo s pajboma. Studirati dati bi lepo bilo, dobre glave mata, sta se v školi lahko vüčila, samo ena falenga je, pa znaš še prav velka, penez mama premalo. Paj ti, jaz sem se ravno zmislilo, kak so gospod školnik pravili, kaj so ne vsi srečni, ker i studirajo, no da je po mestah, ker se vse tak lepo vidi, tudi dosta, ja še več hüdega, beteznega, siromaškega, no pokvarjenega, kak pri nas na lanti. Če glih vi kmetje morete bol zaran stajati, bol žmetno delati, pa ste vse glih v poprek bol srečni no zdravi, kak pa po mestah. Po mestah so kvantiri jako dragi, no vütro se reče najprle v priftošnje pošlatati, če pa notri nič ni, pa je joj, kajti kafe pa cüker v hiši ne rase, ke še

pa dobi tudi dobro čitivo, ki služi njemu in njegovi družini.

Prosimo tedaj vse naše somišljenike ter prijatelje, da se čimpreje naročijo na

„Štajerčev kmetijski koledar“.

Pošiljal se bode ali proti naprej-plačilu ali pa po poštnem povzetju.

Obenem opozarjamo naše trgovce in obrtnike na važnost

inzeratov

v našem koledarju. Inzerati se prav po ceni računijo in kdor je lansko leto inzeriral, ta bode gotovo to tudi letos storil.

Vsi na delo

tedaj za naš kmetijski napredni koledar.

Naš drugi zbor.

Mi gremo naprej! S ponosom izgovorimo lahko to besedo, kajti pretekla nedelja je bila — naš dan.

V veliki dvorani „Vereinshausa“ se je zbralo lepo število zaupnikov. Bili so ljudje, ki so že izkušeni v bojih proti prvaštvu in klerikalstvu in ki se ne pustijo voditi od drugih nagibov, nego od napredne, svobodne misli. In veselje je bilo videti te može, ki so se vedno nevtrudljivo zavzemali za koristi delavnega našega ljudstva.

Prvi zbor iz leta 1907 je bil dokaz, da je v naših vrstah napredek. Ko se je pred 8. leti ustanovil mali, ponižni listič „Štajerc“, pač nikdo ni mislil, da bode to začetek mogočnega novega gibanja, ki edino bi zamoglo premagati temne okove nazadnjaštva. Z malimi močmi in sredstvi se je začelo in delalo in delalo ter želo obilo uspehov. In prvi strankini zbor je že dokazal, da „Štajerc“ ni samo list, temveč stranka, da

pa je obed. No še so rekli oni, ki ja mastno no pavarsko življenje gvišno dobro poznajo, da dostakrat kmečka košta, to je: prežgana žüpa pa hrženi al pa kuruzni krüh bol diši, kak po mestah cükranu kafe, no žemla al pa pekovski krüh. Ja, ker i je bogat! Ali malo je bogatih. Če pa je kmet bogat, pa mu gre vüni na deželi skoz bolše, kak v mesti. Kaj pa še je prinas najboljšo, bol kak v mesti, friški lüft, ker i k zdravju jako dobro slüži.

Paj ti, čüješ, gospod školnik bodo prav meli; jaz sem v mojih mladih letah v mesti eno leto za hlapca slüžio. Jaz sem dostakrat vidio, kaj je tudi ne vsigdar dobro šlo. Kak sem jaz vidio, resen tam duže spijo no lepši obleč majo, kak mi, pa večkrat jim tudi kafe necükranu tekne. — Paj ti, moj dragi, glejma rajši, da najna sina rajši doma ostaneta. — Paj znaš, mija sma želara, pa še nama precek dobro gre, če pa bi se najna pejba kakše meštrije poleg navüčila, paj ti, te pa še bi jima bolše šlo kak nama. — Paj ti maš prav, nekaj grünta, no pa še dobra meštrije, takšemo pač

obsega tisočero somišljenikov na Štajerskem in Koroškem, da je javna moč, s katero mora vsakdo računati. Ta prvi strankarski zbor nam je dal mnogo nalog. Najvažnejše delo je bilo, da si ustvarimo armado dobrih in delavnih zaupnikov. Organizacija ne sme biti le prazna beseda, temveč živo truplo.

Ali smo to nalogo izvršili? Lahko trdimo, da smo jo. Veliko dela bo sicer še treba, da se vse izzida, da dobimo v vsaki vasi svojega marljivega zaupnika. Ali temelj za to zaupniško organizacijo smo že položili.

Nedeljski naš strankini zbor je bil dokaz, da napredujemo. Navdušenje za pravično našo stvar je bilo veliko in ni ponehalo.

Zbor je otvoril g. župan Jos. Ornig s prisrčnimi besedami. Za predsednika je bil potem ormuški župan g. Kautzhammer, za zapisnikarja pa g. Murko izvoljen.

Predsednik je odključil zborovanje in pozdravil vse navzoče, zlasti pa tuje goste.

Zapisnikar je potem prečital došla pisma in brzovjavke. Oprostili so svojo odsotnost tudi razni državni in deželni poslanci in drugi zaupniki.

Nato je podelil k prvi točki „Poročilo strankinega vodstva“ uredniku gosp. Linhartu besedo. Le ta je v 1 1/2 urnem govoru razjasnil uspehe našega dela od zadnjega strankinega zbora sem. Najprve je poročal o političnem položaju in označil zadnje politične dogodke. Pečal se je zlasti z umetno ustvarjeno „narodno stranko“ celjskih dohtarjev in opisal njeno breznačajnost, ki se kaže zlasti s postopanjem glede hofrata Ploja in farskega kluba v državni zbornici. Potem je podal detajlno poročilo delovanja našega strankinega vodstva. Poročilo je bilo velezanimivo in je sledilo govoru burno odobravanje. Shod je tudi ednoglasno izrazil govorniku kakor strankarskemu vodstvu svojo zahvalo.

nič ne fali. Kaj po leti zemla ne donese, tisto pa si po zimi zaslüži. — Viš ga, prav maš! — Paj сосед čüješ moj Jožek ma veselje k sabolji. — Onti pa ne, paj vidiš, moj Draž pa k šoštariji. Čüješ ti, to de resen lepo. Po leti na poli no v goricah delati, po zimi pa v topli hiši bodickati, drva, na forengasano že penez zaslüžiti.

Resen, par mescov po školi sta se Jožek no Dražek vküp spucala, si nove frtošnjače küpila no sta šla Jožek k sabolskemi, no Dražek k šoštarskemi mejstri v vük. sta hodila z njinimi mejstri po šterah šivat, eden obleča, drugi pa škorjov.

Kak lerpjba je Jožeki no Dražeki včasi dobro, včasi pa tudi hüdo šlo. Sabolski mejster je bio precek dober; on ni nigdar dosta šinfo če že ravno včasi malo za vüho potegno al pa skečko. Šoštarski mejster pa je bio skoro preveč hüd, on je Draža dostakrat pufno, klapovüškov, al pa še s knetroj po hrbti potegno. No ali naj bo, sta si Jožek na Dražek gučala, že včasi tak pride, kaj je mejster prenagel, včasi pa je

Upravnik „Štajerca“, g. U n n e r je podal blagajniško poročilo. To poročilo je dokaz, da napredujemo v vsakem oziru in da dela danes „Štajerc“ že z velikimi svotami. Zbor je vzel poročilo na znanje.

G. dr. pl. Plachki je govoril o drugi točki „Prihodnje deželnozborske volitve“. Rastolmačil je natanko razmere in priporočal udeležbo pri volitvah. Tudi njegovemu govoru je sledilo živahno odobravanje. Shod je sprejel nato ednoglasno sledeči sklep: „Strankarskemu vodstvu se naroči, da izvrši vsa potrebna preddela za udeležbo naše stranke pri prihodnjih volitvah“.

O točki „Organizacijska, agitacijska in tiskovna vprašanja“ je govoril zopet g. urednik Linhart. Popisal je detajlno delo gledè zaupniške organizacije, nadalje delovanje tiskovnega društva „Štajerčeva“ in izdajo koledarjev ter knjižic. Nato je govornik kmetom razjasnil v slovenskem jeziku pomen našega gibanja. Opisal je tudi škandalozno postopanje hofrata Ploja. Kmetje so govoru burno odobraval in iz novega so se čuli ogorčeni klici: „Plojevci nas hočejo za norea imeti“.

Pri točki „Raznoterosti“ je govorilo več govornikov. Najzanimivejši je bil govor g. okrajnega načelnika Orniga. V nemškem in slovenskem jeziku je razjasnil nesramne laži Ploja in njegovih podreptnikov. Obžaloval je živo, da more tak človek, ki je c. k. hofrat, doktor in bogve kaj vse, ki je še včeraj Ornigu roko stisnil in ki je obenem sošolec Orniga, na tako nesramni, perfidni način resnico pačiti. Z velikim ogorčenjem so poslušalci obsojali demagogično postopanje Ploja.

Na to se je predsednik v daljšem govoru, v katerem je zlasti važnost kmetskega stanu omenil, zahvalil za udeležbo in zaključil velevažni naš zbor.

Po strankarskem zboru se je pričel takoj drugi letni shod tiskovnega društva „Štajerca“. Podalo se je potrebna poročila. Na to se je ednoglasno sklenilo, da se vračuni za prvo leto za vsaki delež 6% obresti. To je pač najboljši dokaz, da naše tiskovno društvo lepo napreduje. Upamo, da dobimo vedno več članov in da bomo na ta način zamogli vedno več za našo stvar storiti.

Tako sta končala ta dva imenitna zborovanja. Udeleženci so nesli seboj vtis, da je „Štajerčeva“ napredna stranka edina in najmočnejša zaščita ter najpoštenejša zagovornica ljudskih pravic.

Zdaj pa zopet na delo! Vsi, ki znajo in hočejo napredno misliti, naj delujejo z nami in — bodočnost bode boljša!

Politični pregled.

Štajerski deželni zbor je sklican za 15. septembra. Zasedanje bode le kratko.

Razveljavljenje okupacije? Listi poročajo, da hočejo Mladoturki, ki so zdaj na krmilu, zahtevati razveljavljenje avstro-ogrske okupacije v Bozni in Hercegovini. Te dve deželi bi postali na ta način zopet popolnoma turški. Kaj

tudi žmetno z mladimi regirati, no strah pa je tudi dobra reč, brez kerega še mačka ne boga.

Tak je te bilo. Vüčila sta se oneja tri leta, no sta bila oba en den frei. Pej, kaj je te lüšno bilo, ki sta oneja ksela bila. Te sta oneja ne več bila kečkana al pa klapovüškana, zaslüžila sta tüdi nekaj; no tabak kaditi sta tüdi smela. Oneja sta zaj na vse hüdo pozabila, sta previdla, kaj so mejstri prav meli, če so včasi hüdi bili, no sta oba potlej še dugo pri njenih mejstrih po šterah šivat hodila.

Cejt je mino. Jožek no Dražek sta Joža no Draž gratala, že sta bila čez 20 let stara, mislila sta si da oneja mejstra gratata. Resen, Joža si je küpio tiblo no laket, fingrot, škarje no igle je že prle meo. Draž pa si več ceaga küpiti mogo, kajti on nüca vse forme šile, klešče no dreve. To drügo za obleč ma kmet, domačo platno, cviren se tüdi doma naprede, drük, cajk al pa štof s füroj se pa küpi. Za škorje tüdi tak, svijski leder no drete ma kmet doma,

neki poreče, k temu naša vlada? Saj smo vendar milijone in milijone v te deželi vrgli...

Krvava Rusija. Ruski časopis „Rječ“ je sestavil statistične podatke o smrtnih obsodbah in usmrčitvah, kolikor jih je mogel dobiti. Ta list je objavil sledeči pregled za prvo polletje 1908:

Smrtnih obsodb je bilo

meseca januarja	116
„ februarja	122
„ marca	184
„ aprila	106
„ maja	217
„ junija	131

Skupaj 856

Usmrtili so pa, kolikor se more natančno dokazati

meseca januarja	43
„ februarja	56
„ marca	47
„ aprila	49
„ maja	81
„ junija	54

Skupaj . . . . . 330 oseb.

A ta statistika je pomanjkljiva. Mislilo bi se po navidezno malem številu justifikacij, da je car pomilostil toliko oseb. Toda politični zločinci se na Ruskem le redkokdaj pomiloste. Ampak poročanje o izvršenih smrtnih obsodbah je tako pomanjkljivo, da se ne more sestaviti popolnega pregleda. Obsodbe same pridejo še navadno v javnost, četudi ne vselej, o izvršitvah se pa izve prav malo. Včasih se poroča, da je car potrdil toliko in toliko smrtnih obsodb, potem pa nastane molk. Navadno se usmrčujejo obsojenci v temni noči, kje zunaj mesta in živ krst ne izve, kaj se je zgodilo. Ministrski pomočnik Makarov je moral priznati, da vlada sama ne ve, koliko smrtnih obsodb se izvršuje vsak dan. Po posameznih mestih se dele sodbe za prvo poletje tako: V Varšavi je bilo obsojenih 150, v Kijevu 91, v Rigi 83, v Odesi 50, v Petersburgu 47, v Moskvi 39, v Jekatarinoslavu 36, v Revalu 34, v Harkovu 24, v Permi 23, v Vilni 21 oseb i. t. d. Usmrtilo pa se je: V Varšavi 46, v Lodzu 36, v Kijevu 30, v Odesi 27, v Kazanu 18, v Jekatarinoslavu 18, v Rigi 17 oseb i. t. d. Stoljipin in njegovi tovariši bi radi dopovedali svetu, da je na Ruskem sedaj konstitucionalno življenje. Če bi bilo res, se ne bi toliko morilo. In s tako divjaško vlado se bratijo naši prvaški odrešeniki!

Kdo se ni naročil „Štajerčev“ kmetski koledar?!

Dopisi.

Iz občine Terbegovske pri Sv. Jurju ob Ščavnici. Tudi pri nas je letošna suša napravila veliko škode. Pomanjkanja ne trpijo samo ubogi ljudje in živina, temveč tudi revne ptice, kod vrabci itd. Te uboge sirotice so ob tem času drugih let čverčele po prosu ter stvarniku de-

podplate, čavle, klince no pop, al če se oglavi na biks nücajo, tüdi kmet küpi.

Resen, zaj sta Joža sabolski, no Draž šošarski mejster. Šla sta vsaki svojim ceogom na štero šivat. Joža je šivo robače, bregüše, sükje, hlače, pruslike, na še za ženske, rokavce, jajnke, unteršice, pa tudi surko, no včasi, še je kakšo frtošnjačo, fürtoh, al pa svilnati robec zarobio. Draž pa je šivo navadno za vsaki den škorje z biksanimi sarami, no tudi lepe punčuhe. On je tüdi mogo rastrgano obütalo zakrpati no potumplati.

Dostakrat se je trofilo, da sta se Joža no Draž pri enem kmeti na šteri zišla. Oneja sta bila vrla meštra, sta flisih šivala, no sta se dostakrat pogučavala, kak je jima prle v vüki no po drügh šterah šlo. Dobra prijatela sta oneja bila, vesela pri šivanji, no sta si dostakrat kakšo lepo popevko zapopevala al pa lepo vižo zafüčkala, no prav dobro je jima šlo.

lale slavo. Letos pa, ker prosa ni, so se ti revni ptički preselili v hosto zraven predstojnikov hišo ter pojejo to-le pesem:

Čudne se v občini reči godijo
Hišo predstojnika žandarji klopijo
Ukaz njemu kažejo taki,
Da predelj mora odpreti se vsaki.

Oče predstojnik debelo gledijo,
Zakaj nek gospodje mu mir kalijo?
Prijatelji preje zmiraj smo bili,
Zakaj ne bi ostali tudi še v sili?

Ugovor nobeden nič ne pomaga,
Obleka vojaška preveč je draga —
Lepa res so suknela krila rudeča
Ali ječa je huda in kaša zlo zgeča.

Kdor obleko vojaško hoče nositi,
Mora vojak aktiven biti;
Nositi blago vojaško sumljivo,
Predstojniku nikakor ni dopustljivo.

Ker je pred par dnevi dež zopet zemljo namočil in inamo upanja, da bodo vrabci, kateri tak lepe pesmi pojejo, za slučaj ko se bodo najedli dobrega prosa, še lepše peli, Vam gosp. urednik obljubim, da Vam bom tudi dalje to pesmico poročal. — Vi gospod vladar strigovske grabe pa ste opozorjeni, da predstojništvo kak najpreje mogoče taki osebi izročite, pri kateri ne bo potrebno hiše preiskovati. Drugač pričakujete punt cele občine. Na svidenje.

Čateske toplice (in njih nadzornik). Ljubi Štajerc! Če ti je le kaj mogoče in ako imaš le malo časa, podaj se v Čateske toplice z ostro krtačo in okrtači dobro lepšega nadzornika gosp. Zupana, učitelja na slov. šoli v Brežicah. Ta gospodek ti je tako prost, da bi si človek lahko mislil, da je kaki pečar ne pa učitelj. Opazil sem namreč, da so nekoji ljudje boljšega stanu ustmeno, drugi pismeno prosili 14 dni poprej, da jim preskrbi sobe na vznožju, ker ne morejo po stopnicah hoditi. Ali kaj je bilo? Vse se je na najbolje obljubilo, kakor je tudi „Narodni List“ raztrobil: dobra postrežba, po zahtevi stanovanje itd. Ali glej, čez 14 dni pridejo tja, jim odkaže s prostimi besedami stanovanje v prvem nadstropju; po ugovoru zoper to se je gospodek razsrdil in rekel: ako jim ne ugaja, naj pa grejo v 20 minut oddaljen znameniti hotel Grič! V obljubljenem stanovanju so bile že namreč neke frajlice iz Zagreba ali od kje. Kaj porečeš, ljubi Štajerc, k temu; da bi oslabeledi ljudje hodili v 20 minut oddaljeni „Grič“ k počitku, ako še čez par stopnic priti ne morejo? Ali še bolj je treba v delo vzeti njegovega zdravnika iz Samobora, kateri vsacega vpraša, koliko rogov da si bode dal nastaviti, brez da bi ga preiskal, ima li kaj krvi ali ne; tako se je pred par dnevi neki ženi zgodilo, katera ga vpraša: koliko hočete pa imeti? Žena reče: mislim da bode deset zadostovalo. Nato on: Vam tudi lahko več; je videl da je precej debela. In res je noseka deset nastavi rogove, ali žalibože, še kaplje krvi ni prišlo, ker ima žena vodeniko. Ali ni to mesarsko delo? Sramota! Gosp. nadzornik pa se naj opraviči in opere svojih grehov, kajti snovi še imamo dovolj tudi od njegovega poučevanja v šoli in od njegovega cucka. Za sedaj dovolj, prihodnjič več.

Opazovalec.

Sv. Tomaž pri Ormužu. Dolgo trajajoča suša nam je nektare poljske pridelke letos popolnoma uničila. Sami ne bodemo imeli živeža, otroci bodo gladovali, kaj pa bodè uboga živina brez krme? Kje naj dobimo rešitev, denar, da si v tej hudi stiski pomagamo? Res huda prihodnost na spomlad nas čaka. — Opozarjamo našega gosp. dehanta Čafa, naj opusti letošnjo jesensko zbirco, naj pa tudi blagovoli na spomlad reveže, kateri so v resnici najbolj revni v naši fari podpirati, posebno uboge zastradane otroke. Ta častiti g. Čaf zna gotovo soditi razmere med bogatinom in siromakom. Ko je prišel kot kaplan k nam, je bil res reven, brez živine, brez voza in brez šparkasinih bukvic. Ker je bil ubogec, smo mu radi darovali, da si je nekaj opomogel. Oglejmo si tega gospoda z zlato verižico sedaj. Pelje se v vsoji kočiji z dvema črnima galuma, kak grof Bumbel. Denarjev ima da sam ne zna koliko, potem pa mu moraš plačati vse, kar stori za tebe. Sfehtari po fari kar si pridelal. Dosedaj še za male prasce ni fehtal, da bi si je stistoj

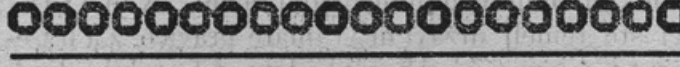

repoj krmil, katero nafahta. Dobro bi bilo, ko bi se naš častiti držal sv. evangelija, kateri se bere na dan sv. Marka: Ako hočeš biti moj učeneec, ne smeš imeti ne torbe nemošnje i. t. d. (Ne zlate verižice pač pa črno lakirano kočijo.) — Slišati ga je bilo večkrat, da je rekel: moji farani so res kaj dobre ovčice; kako me lepo vbogajo. To pribijem tudi jaz tukaj, da je to res. Celo občinski župani se mu udajo. Saj jim svetuje, kateri poslanci naj se volijo, ktere časnike morajo brati in kako naj ravnaajo, vse se ga uboga. Potem pa jim pravi: res dobre in pridne ovčice ste. — Dne 18. t. m. je pogorelo poslopje Jožefu Reih v Hranjigovcih domače župnije. Ko smo šli od tistega velikanskega ognja domov, nam je svetoval nek pameten Štajercijanec: Pojdimo ko naj poprej k našemu dekantu, ter ga poprosimo, naj zapove svojim ovčicam, da si ustanovijo požarne brambe po občinah. Njega bode gotovo ljudstvo ubogalo, kakor ga je, ko je ustanovil „Marijino družbo“, kakor romanje, mladeniško organizacijo i. t. d. Naj imajo te požarne brambe slovensko ali nemško, turško ali japonsko komando; to je vse jedno, ako le bodo ustanovljene. Tudi dobro bi bilo, ako bi zapovedal častiti kaj takega duhovnikom nejegove tehantije, kakor tudi to, da opustijo njegovi podložni duhovniki letošnjo zbirco (beringo), ker po sosednih župnijah preti tudi hudo od suše prizadetim siromakom. Gosp. Caf! Bodate torej tako prijazni ter nam storite to dobroto! — Naznaniti ti še moram, dragi „Štajerc“, nekaj groznega. Dne 19. t. m. sta dva klerikalna agitatorja žganičila dopoldan v Brumnovi žganjariji v Lahoncih, kjer je znani klerikalni Meško kot župan. Ko sta se ta dva žganičara do grla napila, sta se znemirala, ter je takozvani Klemenčič mizar zabodel svojega žganičnega tovariša z nožem v srce, ki se je ta zgrudil takoj mrtev na tla. (Res pridne, pobožne ovčice iz klerikalnega gnezda).

Stari misijoner.
Sv. Barbara v Halozah. Cenjeni čitatelji „Štajerca!“ Moram Vam naznaniti neizmerno skrb našega crkv. ključarja Habičeka. Sedaj ko živi v sovraštvi s kaplanom Rabuzekom, nima miru noč in dan. Obiskuje sam odlične farane ali pa pošilja zeta, naj prigovarja za odstranjenje tega kaplana. Mislite si, dragi čitatelji, čast katero on uživa v zagradu na svojem novem sedežu, katerega so omislili g. Vogrin njemu kot crkv. ključarju; tamkaj sedi kakor kralj Salomon v stari zavezi, ko ga je prišla občudovat kraljica iz Labe. In nekaj enakega se bi bilo njemu posrečilo ko bi bil v zagradu navzoč pred šolarsko mašo; po leti ga je prišla občudovat celo Rejherjeva koza in ko ga ni našla je meketala tako, da je morala zgoraj omenjenega soproga iti žalostno žival tolažiti in izganjat. Sedaj vsaj znamo, radi česa je vhod v žagrad prepovedan od strani g. Vogrina. Mislimo si njegovo skrb pri cerkvenih opravilih. Na Telovo mesto da bi šel z kadilnico pred Reš. Telesom, pa je krenil za dekletami proti stranskim vratom, ter so morali opozoriti župnik njemu podobnega Belšaka, da ga je spravil na pravi pot. Kadar pa pred oltarjem z kadilnico podkaja, tedaj pleše po kolenih na stopnicah od enega konca do drugega, ne da bi vstal in zopet pokleknil. Ko je še bil predstojnik, je zmiraj po noči hodil okoli po straži z svojimi privrženci, ter obiskoval hiše, kjer so bila dekleta zaljubljene v fante; ako je katerega zavohal ga je v imenu postave aretiral, in pri tem ni pomislil da je on sam bil še veliko hujši v zgodnji mladosti, kar se je pokazalo pri Treziki... To je sposobnost za crkv. ključarja!

Nevidišga.
Od hrvatske meje. Dolgo se že nisem oglasil v vašem cenjenem listu. Različno delo me je mudilo in čakal sem primernege časa, da napišem nekaj vrstic o našem haloškem Nepomuku. Pred kratkim sem namreč zvedel, da se zaradi mojega dopisa napadajo druge osebe, češ, da le ta zamore vedeti moralične zasluge našega popolnoma nedolžnega župnika. Povedati vam moram, da so pri nas že žabe regetale, kako je naš čedni g. župnik Vogrin v Zavrču v ekstra sobi se zabaval s hrvaško devojko — seveda popolnoma sam — in da še tedaj ni hotel se od nje ločiti, ko je za njim pricapljal dekan. Nadalje nam je nekdanja kuharica pri Borlu pravila, kako ji je nagajal ter celo silil v njeno sobo. Gospod Vogrin, popravite to, če si upate!

In ta gospod še danes rad obiše one devojke, s katerimi se je nekdan tako divno zabaval. Pripelje se, liki turškemu paši, in ko je vzel njemu podobnega zavrčkega dekana na voz, so spusti v dir skozi Zavrč na Hrvaško. Sicer pa pustim dekana pri miru, ker sedaj nima razun Vogrina in svoje zlahte nobene zabave. Njegove najpokornejše in najčistejše Marijine kcerke so odšle, a druge so večinoma dobro zrejene morale dati devištvu slovo. Čudimo se le, da se tudi neke hrvaške farske devojke ta bolezen ne prime. Vam, g. Vogrin pa svetujem, da primete pero v roko in napravite popravek. Če ne znate sami, naj vam pomaga kunštni Rabuzekov Jakec. Ta šment vam še morebiti v verzih takšnega sestavi. Toraj Jakec, Trezika in Nepomuk na delo — v slogi je moč!

Vsakdo bodi član tiskovnega društva „Štajerca“.

Napredno delo.

Gornja sv. Kungota.

Hudi boji za življenje silijo ljudi, da se združujejo, kajti le v slogi je moč. To so spoznali skoraj že vsi stanovi, le naš kmet ne ve tega ter prepušča skrb za lastni blagor tujim osebam, večinoma ljudem, ki so prava kuga za ljudstvo, kakor nas uči zgodovina.

Pa hvala Bogu, že se svita! Tudi kmet bo postal samostojen gospod in noče več biti podoben ponižnemu voličku, katerega goni lena ljudska pijavka, kamor hoče. Sam mora plačevati davke, sam je moral dolga leta služiti kot vojak za branitelja domovine, zato hoče tudi sam odločevati, kaj se mora storiti za njegov stan.

Pri nas je sklenilo nekaj kmetov in kmet-skih prijateljev, da poučijo tukajšne posestnike, kako potrebna je za nje združitev. Prosili so vodstvo agrarne, to je poljedelske stranke v Gradcu, naj priredi tukaj kmetski shod. In res je vodstvo ustreglo ti želji in tako se je v nedeljo dne 23. avgusta zbrala velika množica kmetov iz naše, šentjurske in svičinske fare v krēmi g. Mayerja.

Shod je otvoril g. nadučitelj Kellenberger iz Svičine. Pozdravil je zbrane može in jim slikal, kako potrebno je, da se tudi kmeti enkrat združijo. Potem je predlagal, da se voli za predsednika shoda gospod V. Falke, grajščak v Št. Jurju, za njegovega namestnika pa g. Pavel Doppler, posestnik v Št. Jurju.

Nato je gospod cesarski svetovalec dr. Kapper iz Gradca kot vodja agrarne stranke v krepkih besedah razložil, zakaj se morajo združiti tudi kmeti in kaj hoče storiti agrarna stranka.

Agrarci hočejo, naj se kmeti brez razlike jezika, vere in političnega mišljenja združijo, da zamorejo potem lahko ustanavljati zadruge, če so v katerem kraju potrebne in da bodejo lahko prevzeli zalaganje vojaštva s potrebnimi pridelki. Agrarna stranka je ustanovila v Gradcu agrarno banko (hranilnico), pri kateri lahko dobi kmet denar po ceni proti amortizaciji na posodo. Da bi kmeti ne zapravljali s nepotrebnimi tožbami časa in denarja, dobi vsak ud agrarne stranke od vodstva zastoj natančen nasvet, kaj mu je storiti, kadar se mu zgodi kakšna krivica. Agrarna stranka hoče delati na to, da bodejo pri volitvah izvoljeni samo takšni poslanci, ki ne bodo kmetom samo vse obljubili, ampak ki bodejo tudi v resnici delovali za kmetski stan brez ozira na to, če je komu ljubo ali ne. Govornik nam je tudi povedal, da vlada pač meče poslancem milijone, če je pa treba ubogemu kmetu pomagati, tedaj pa ni časa, ne denarja. Namesto de bi cesarstvo zidalo kanal med Donavo in Odro, kar bo veljalo veliko sto milijonov, naj raji vpravljajo naše potoke in reke in zidajo potrebne ceste in železnice. Tudi bi se moral odpraviti krivični zemljiški davek ter se nadomestiti z osebnim; razun tega bi morali bogataši od svojih denarnih žakljev večje davke plačevati kakor zdaj. Če bi bili kmeti edini, bi jim vsaka vlada morala izpolniti vse želje in kmetski stan bi bil trdna podlaga cele države.

Za lepe besede se je zahvalil govorniku g. Repnig, načelnik naše kmetijske podružnice.

Drugi govornik, gosp. F. Girstmeier, se je tudi zahvalil vodstvu agrarne stranke in vzpodbujal zbrane kmete k složnosti. Če bi bili složni, bi vlada ne študirala tako dolgo škode, ki jo je napravila suša, ampak bi bila kmetom že davno posodila kacijh 20 milijonov kron, da bi si bili mogli v pravem času naročiti krme. Da bi obilo sadje letos ne šlo v nič, morala bi vlada kmetom dovoliti, da smejo prosto žgati, a davek od žganja naj bi plačal kmet še le potem, ko bi žganje prodal. — Poslanci, ki nič ne storijo za kmeta, so veliki tati: Bogu kra-dejo zlati čas, kmetu srečo, a državi denar. (Viharno odobravanje).

Gosp. Kellenberger predlaga, da napravi agrarna stranka potrebne korake, naj se § 23 domovinske postave spremeni v tem zmislu, da smejo tuje občine dajati potujočim le tedaj denarne podpore, če so v resnici potrebni. Zdaj se večkrat prigodi, da leni potepuhi izvajajo na račun domovinske občine cele stotake.

Potem se je sklenilo ustanoviti za fare Gornja Kungota, Št. Juri in Svičina podružnice agrarne stranke, in so se izvolili za zaupne može, ki naj podružnice ustanovijo, sledeči posestniki: gosp. A. Dobay za Št. Juri, gosp. Gašper Gaube za Svičino in gosp. Jožef Mayer za Kungoto.

Nato se sprejmeta ostri rezoluciji proti nameravanemu sklepu trgovske pogodbe s Srbijo in proti dragemu zidanju nepotrebnega kanala med Odro in Donavo.

Gospod predsednik se je končno zahvalil vsem govornikom in želeč mnogo uspeha, zaključil shod. Pa nismo se še mogli ločiti, ostali smo še nekaj časa skupaj in pri dobrem vincu se je spregovorila še marsikatera navdušena beseda. Pomagaj si sam in Bog Ti bode pomagal!

Novice.

Papež duhovništvu! „Bauern-Zeitung“ piše: „Ob priliki obletnice svojega kronanja izdal je papež duhovništvu celega sveta razglas, v katerem opozarja duhovnike na višjo svetost življenja. Med čednostmi, ki jih naj duhovnik pred vsem doseže, imenuje papež zlasti ljubezen, ki povsod „mir med narodi razširja“ in celo „sovražniku odpusti“. K temu razglasu piše eden čitateljev: „Dovolite mi malo prošnjo, katere izpolnitev Vam bode gotovo zahvalo čitateljev prinesla. Morda bi imeli toliko časa, da preiščete, koliko duhovnih gospodov ima Koroška, kateri živijo čisto in mirno, darujejo i nasprotnikom dobrote, izprašujejo svojo vest in razširjajo mir med človeštvom? Posebno primerni čas za tako raziskavanje bi bila doba deželnozbornskih volitev. Sicer je lepo, da so v Rimu potrebo takega razglasa izpoznali. Zakaj neki?“ — Mi pristavimo k temu, da nas dotični razglas pravzaprav ne veseli. Resnično versko srce mora biti žalostno, da smatra papež za potrebno, svojo duhovščino k redu klicati. In koliko duhovnikov bode papeža ubogalo? Od kaplanov-hujškačev pač nobeden!

Slovenska kaplanokratija. „Sö-K“ piše: Knezoškof dr. Napotnik je razpustil politično društvo „Zvezo lavantinskih dušnih pastirjev“. O vzroku te stroge odredbe ne pišejo klerikalni listi ničesar. Ali se je dozdelo slovenskemu škofu to počenjanje res že preojstro? Tako je menda, kajti proti razpustu se zavzemajo Plojevi listi. Visoko na času bi pač bilo, da bi naredil g. dr. Napotnik red. Prvaška kaplanokratija je resna nevarnost za cerkev samo. Duhovnik naj narodnostno nastopa, ako zamore to združiti s svojim stanom — ali na prižnici liberalne liste prečitavati, v spovednici nebesa od političnega prepričanja odvisne delati, iz ozadja na družinske očete streljati, križe zaradi nemškega napisa iz groba trgati, poštene napredne matere po krivici detomora obdolžiti, kakor se je to vse že točka za točko zgodilo, — to je preveč. To mora i g. Napotnik priznati! Take razmere morajo moralično propalost uresničiti, ki mora i po tej kaplanokratiji zastopani cerkvi škodovati.

Iz Spodnje-Štajerskega.

Plojeve hudobne laži.

Z najpodležimi lažmi hočejo zasiguriti Plojevci majajoči se mandat tega c. k. hofrata. V svojih listih napadajo zlasti napredni okrajni zastop z gostilniškimi psovkami, kakor jih poganja le prvaška laži-kultura. Da bi pa ljudstvo še lažje za norca imeli, sklicali so ti ljudje za preteklo nedeljo dopoldne shod političnega društva „Pozor“ v čitalniške prostore v Ptujju.

Mi bi se za ta shod, ki je končal z velikansko blamažo Plojeve bande, niti ne zmenili. Ali prisiljeni smo v to, ker je Ploj na tem shodu sam lagalin obrekoval, da se je kar kadilo in je s tem padel na nivo svojih opijanjenih in nakupljenih agitatorjev ter priganjačev. Ako ima rečimo kakšni fanatični prvaški učiteljček tako zmedene možgane, da veruje bajki, da hoče Ornig z dovoljenimi 300.000 K podpore palače zidati, potem mu tega ne zamerimo. Saj ti prvaški učiteljčki kažejo izven in v šoli vedno zelo malo tiste izobrazbe, ki diči njih stan pri drugih narodih. Ali ako se dela c. k. hofrat in doktor prava Miroslav Ploj tako zabitega, potem imamo za tako infamijo le krepki: Fej!

Na shodu samem se je zbralo par sto kmetov, med njimi veliko pristašev naše stranke in „Kmetске zveze“. Videli so takoj, da so prišli edino iz radovednosti, da si ogledajo še enkrat tiste, ki „jih imajo za norca“. Ko bi mi hoteli shod motiti, bi to prav lahko storili. Pripeljali bi svoje kmete iz ptujske okolice in ti bi prvaško gospodo pomedli, da bi se ta dan zapomnila. Ali tega nismo hoteli storiti, ker nismo tako nizki in surovi, kakor n. p. nekateri prvaški učitelji, ki se družijo s šnopsarskimi jetniki, da motijo naše shode. Jako mnogoštevilno so prišli na shod študentki, mlečozobni fantiči s trakovi, ki so hoteli kmetom komandirati, kedaj naj vpijejo „živio“. Tudi smo videli celo vrsto pisarčkov in, kakor rečeno, učiteljev. Ti mladi gospodeki so se razvrstili po celem vrtu, da bi delali umetni „aplavz“ in vpili lažem Ploja „živio“. Smešno je bilo videti kmete, ki so ostali tihi ko grob za govorom. Le enkrat so kmetje zaploskali; to je bilo takrat, ko je neki kmet iz Monšperga Ploja prav krepko za ušesa prijel.

Kaj je Ploj lagal? C. k. hofrat dr. Ploj je nesramno, nizko lagal, da hoče okrajni zastop z dovoljenimi 300.000 K „palače zidati“. To laž je Ploj izrekel, vkljub temu da sam vè, da je vlada le krmo za ta denar dovolila. To laž je Ploj ponavljal, vkljub temu, da mora vedeti, da je g. Ornig z okrajnim zastopom ravno krmo zahteval. To infamijo je Ploj naredil, vkljub temu da vè, da bi se z bornimi 300.000 K presneto malo palač in cest zgradilo. To laž je Ploj sprožil, kèr čuti potrebo, da bi se potom laži izvlekel iz blata, v katerega je vsled svoje odvisnosti, dvojezičnosti in lenobe padel.

In seveda so njegovi privrženci to laž ponavljali. Urednik Linhart je bil nekaj časa na shodu. Ali ni se mu zdelo govoriti, kèr prepričani so se z lažniki o kmetških zadevah se ne zdi vsakemu. Kajti kmetje sami so izpoznali laž. Ko je že omenjene kmet in Monšperga Ploja vprašal, zakaj je glasoval na shodu v „Vereinshausu“ za predlagano resolucijo, se je ta hofrat zvijal kot kača. Ali resnice ni mogel utajiti. Te resnice namreč, da je bil v „Vereinshausu“ za to, za kar ni bil v „narodnem domu“, da je na prvem shodu govoril za resolucijo, proti kateri zdaj nastopa, ker mu je menda mladi Spindler to ukazal. Ali Plojev jezuitizem mu ne bode pomagal, kakor mu ni pomagalo njegovo politično uskoštvo.

Za Plojem je govorilo še nekaj ednakih dušic, med njimi Plojev angelj-varuh dr. Jurtela, katerega politična barčica se itak že potaplja. Ko je postalo našemu uredniku dolgčas, odstranil se je iz tega komedijantovskega shoda. In takoj nato je neko neznan človeče, — mislimo da čuje na ime Brenčič in je gotovo član tiste Brenčičeve družine, ki je okrajnemu zastopu tako „po ceni“ les prodajala in se zdaj jezi,

ker se jo je nagnalo, — je torej to duševno revno človeče pričelo napadati naprednjake. Vbogi vrag, le blebetaj in brusi tvoj neotezani jeziček, mi ti to veselje že privoščimo! Saj si preneumno, da bi se s tabo prerokovali. . .

Vtisa na kmete ni napravil shod nobenega, k večjem za „narodno stranko“ slabega. Dr. Ploj, dr. Jurtela, dr. Kukovec so bili glavni govorniki in kmetje so siti te gospode. Tako se je neki kmet izrazil: „Škof gnojnice pa vse polit!“ Večidel pa so kmetje ponavljali besedo: „Za norca nas imajo!“

Hofrat Ploj pa nosi odslej pečat nesramne laži na čelu. Ker z resnico politično ne more živeti, hoče se z podlo lažjo umetno preživeti. Sramujte se, hofrat, sramujte se, da ste tako globoko padli, sramujte se sebe in svojih tovarišev!

Kmetje, za norca vas imajo! Po celi okolici Ptujja so bili zadnje soboto po noči listki s sledečo vsebino prilepljeni: „Pristaši c. k. hofrata Ploja vas imajo za norca. Za danes so sklicali shod v „narodni dom“, na katerem hočejo prvaki hujskati ljudstvo proti okrajnemu zastopu. Pojdite na shod! Ali ne verujete sladkim obljubam in medenim lažmi! Kmetje! Vi ste temelj državi in vi imate pravico, zahtevati pomoč! Ali se bode te od takih ljudi za norca imeti pustili? Ne! Prvaki vas zlorablajo v svoje politične namene! **Suša** je napravila velikansko škodo, vi stojite pred revščino in bedo! Kaj je hofrat Ploj doslej naredil? **Ničesar!!!** On ne sme ničesar za ljudstvo narediti, ker je c. k. uradnik, ker je služabnik vlade in kot tak ne sme za ljudstvo ničesar zahtevati. Ploj se boji ljudstva in zato so mu prišli celjski prvaški dohtarji na pomoč. Ti ljudje so sklicali današnji shod. Ali hofrata Ploja je treba na tem shodu sledeče vprašati: Vi, hofrat Ploj, ste c. k. uradnik in kot tak dobivate najmanj 8.000 kron na leto plače. Poleg tega ste po milosti popov državni poslanec. V času počitnic, ko nimate niti ene seje, ko ničesar ne storite, dobite za svoj mandat 2.480 kron. Za par mesecev dobite pa denar, brez da bi vam bilo treba kaj delati. Vi ste odvisni od vlade. Vprašamo: ali zato niste ničesar glede podpore dosegli? Plojevi sužnji lažejo, da hoče okrajni odbor z načelnikom g. Ornigom za podporni denar palače zidati. To je nesramna laž! Ploj se na kmetškem shodu v Ptujju ni upal proti vladi nastopiti. Seveda, on je uradnik in kot tak plačan od vlade. . . **Mi zahtevamo pomoč!** Vlada je tudi na našo zahtevo dovolila 300.000 K, da se nakupi mrvo in slamo. Ta krmila se bodo oddajala kmetom in sicer mrva po 4 K met. cent in slama po 2 K. Vsak kmet naj se oglasi pri svojem županu! Okrajni odbor z načelnikom g. Ornigom je to dosegel! Isti okrajni odbor je povzročil zadnje živinske sejme. On je s pridnim delom dosegel, da so prišli kupci in da je postala cena živine višja. Ploj pa ni nič storil! Celjski prvaški dohtarji, ki sklicujejo današnji shod, tudi nič. Kmetje! Ti ljudje se delajo iz vaše revščine norca. Ne pustite se nahujskati! Prvaški c. k. uradniki in dohtarji nam ne morejo in nočejo in ne smejo pomagati. Sladkih besed ne potrebujemo, — podpore pač! Vlada mora za nas delati, hofrati pa delajo za se! **Proč z lažjo!**

Župan g. Ornig proti lažnivemu hofratu Ploju. Župan g. Ornig se samoumevno ni brigal za blamirani shodek Ploja. Saj je med deželnimi in državnimi poslanci znano, da pada hofrat Ploj vedno bolj v brezpomembnost in da ga niti javnost niti vlada več ne vpoštevata. Mož ima toliko masla na glavi, da je groza in zato se ga drugi ljudje radi ogibljejo. Ko pa je čul g. Ornig o nesramnih lažeh hofrata Ploja na smešnem shodu v „narodnem domu“, bil je vendar ogorčen in to iz treh razlogov: prvič ker se mu je Ploj doslej vedno slinil in mu je še-le pred kratkim roko stiskal; drugič ker je ta Ploj slučajno Ornigov sošolec in pozna moža kot poštenjaka, kateremu Ploj nitičevelej zavezati ne sme; tretjič pa ker razširja Ploj ravno tako podle, le najneumnejšim in najzabitejšim ljudem namenjene laži. Zato je tudi g. Ornig enkrat s Plojem obračunal. Rekel je namreč na strankarskem zboru v nemškem in slovenskem jeziku:

„Ako Ploj razširja govorico, da hočem jaz za okrajnim odborom porabiti tistih 300.000 kroje podpornega denarja za zgradbo palače, poteaduč izjavim in sem pripravljen dokazati to proda vsakim sodiščem, da je ta govorica infamnost in podla laž“. — Ta pečat je pritisnil asu Ornig lažnivemu hofratu na čelo. Radovedni sme bil kako se bode Ploj opral. Sicer pa bode mo krajnjim tudi še na drug način obračunal. Zračak za zob!

„Narodna stranka“ živi zgolj od bahanjurov. Podobna je tisti žabi, ki je hotela postati takčita velika ko vol in se je tako dolgo napihovala, da je počila. . . Po svojih lističih zdaj sevede trobi, kako velikanski shod je imela v „narodnem domu“. Tudi lažejo ti od laži živeči gospodjaim mnogo o našem uredniku Linhartu. Naš urednik je prvaštvu pač trn v oku in mi to razumemo čite ker jim hodi vedno na pot. Linhart prečrta pač n opetovano račune prvaških demagogov obelap strank in zato ga ne gledajo posebno prijazno eno Seveda, urednik Linhart tudi ne snubi za pram vaško ljubezen. Nasprotno, on je vesel in srečen mr ako ga ti nizkotni ljudje sovražijo. Na stran vaškarskem zboru je Linhart sam izjavil: „Sram bi me bilo, ko bi me hvalili tisti prvaški dužni hovni, ki onečaščajo prižnice v svoje politične em namene in trgajo iz narodnega sovraštva križesta iz grobov svojih nasprotnikov. Sram bi me bilo, la ko bi me hvalili tisti prvaki, ki se poslužujejo okr tako podlih sredstev in laži kakor hofrat Ploj. Dokler me taki ljudje sovražijo, toliko časa vem, vel da storim svojo dolžnost“. — In tako naj pri pri vaki le lažejo in obrekujejo. Neki list je celoliti pisal, da so prvaki Linharta iz shoda napodili. sv. Oj ti ljuba nedolžnost! Zahrbtno napadati že znajo ti podli pritlikavci. Saj je Linhart dobil in že opetovano grozilna pisma od prvakov, v kašar terem se mu grozi z nožom in revolverjem. Ali na te grožnje pobožnih morilcev se pač nikdo zd ne ozira. V javnosti se pokažite enkrat, vi „junaki“ prvaški. Udarite in — udarili bode mo se nazaj! Z lažmi ne bodejo prvaki prikrili velike K blamaže svojega zadnjega shoda.

O nekem revežu v Ormužu. Oj ta suša, je koliko revščine je napravila! Slavni gospod notar dr. Geršak v Ormužu je prišel menda popolnoma na beraško palico. Kdor ne veruje, plača v k groš! Neki kmet iz ormuške okolice nam namreč sledeče piše: „Dnè 23. avg. se je v občinski pisarni v Ormužu po suši oškodovane posestnike v po c. k. okrajnem glavarstvu določene zapisnike vpisavalo. Na ta način se je hotelo dobiti seznamek tistih kmetov, ki so potrebni in imajo tedaj — pravico do primerne podpore v obliki krme. In glejte, — prišel je tudi c. k. notar dr. Geršak, lastnik izvrstne notarijatske pisarne, načelnik ormuške posojilnice, posestnik raznih vinogradov, načelnik v Bogu počivajoče filijalke kmetijske družbe itd. Ob začetku vpisovanja je g. župan prečital odlok c. k. namestništva. V odloku se je naročilo podpornemu odboru celo z ozirom na kazenski zakonik, da se v seznamek vpiše le resnično potrebne male in srednje kmete. Ta prvaški osrečevalec dr. Geršak pa vkljub temu ni izginil. Nasprotno! Stopil je h g. županu in ga vprašal, je-li bode i on podporno krmo dobil! Župan je tega nesramnega bogataža primerno podučil in zbrani kmetje so se mu pošteno smejali. Potem šele jo je popihal. Tu se vidi res ljubezen prvakov do ljudstva. Malenkostno podporo so dobili kmetje in še grizljeje kruha jim hočejo prvaški požrešneži in bogatini odžreti. Pfui Teufel čez tako postopanje!

Nadučitelj Ogorelec v sv. Barbari v Halozah je prvi tip prvaškega učitelja in Plojevega pristaša. Zato mu je tudi vsako sredstvo dobro. . . Mi smo bili in ostanemo vedno dobri in pošteni prijatelji učiteljstva, ker vemo, da zasiguri dobro učiteljstvo lepo bodočnost ljudstvu. Zato so stali predali našega lista tudi vedno učiteljstvu odprti in mnogo bojev je izvojevalo slovensko štajersko učiteljstvo v „Štajercu“. Kateri drugi list bi se upal tudi tako odkritosrečno zastopati resnico kakor mi? „Domovina“ je ponižna tetka brez zob, ki se veseli, da sme še par mesecev hirati. „Narodni list“ ima z gonjo proti nemštvo dovolj opraviti in se ne upa politikujočemu farštvu resnico „po štajersko“ povedati. „Novi slovenski Štajerc“ je ljubljanska cunja, katero noben pes ne povoha. Edino „Štajerc“ se ne boji ničesar

in zato je umevno, da ga rabi i učiteljstvo za boje proti nadvladi farštva... To vse ve g. nadučitelj Ogorelec. Ravno tako ve, da je gospodarstvo ptujskega okrajnega zastopa naravnost vzorno in da so naprednjaki v kratkem času velikaško delo v prid ljudstvu storili. Saj je bil g. Ogorelec vendar opetovano uslužbenec okrajnega zastopa in je pri temu prav lepe ti-sočake zaslužil. Mi vemo celo, da je bil vsled tega od svojih prvaških prijateljev že večkrat surovo napaden in denunciran. Mi mu tudi ne očitamo njegov zaslužek, kajti moral je zanj delati. Ali mož ve dobro, da je to pametno, po-šteno gospodarstvo, in vendar razširja podlo, infamno govorico, da hoče g. Ornig z podpor-nimi denarji ceste in palače zidati. Tako demo-ralizira vpliv Plojevcev vsacega človeka. G. nadučitelj, čudno se nam zdi Vaše prepričanje. Ako je napredni okrajni zastop res tako škodljiv in sleparski, zakaj ste služili pri njemu? Za Vas vendar ne velja beseda: „Za denar ti svojo dušo pro-dam!“ Vse kar je prav, ali Vaše postopanje smrdi do neba in žal nam je, da smo Vas vkljub Vaši prvaški prenapetosti doslej višje cenili...

Hvala, dr. Hrašovec! Iz s v. Jurja ob južni železnici se nam piše: Pri nas potrebu-jemo že davno mostno vago. Zakonska Kinzl sta jo tudi hotela narediti. Stavila ste le pogoj, da se jima proda neko parcelo, ki sliši celjskemu okraju in nima skoraj nobene vrednosti. Vladni komisar je to tudi dovolil in sicer za razmeroma veliko ceno. Deželni odbor pa tega zaradi neke pritožbe prvaškega dr. Hrašovca ni hotel dovo-liti. Dr. Hrašovec je torej kriv, da ne dobijo v sv. Jurju vage. Hvala, gospod prvaški dohtar!

Svinjski sejem v Ptuj dne 26. t. je bil ineniten. Prignalo se je 1.002 prašičov. Pri zvi-šanih cenah je bila trgovina izborna.

Pozor, živinorejci! Ptujski mestni živino-zdravnik nas prijazno prosi, da naj živinorejce na sledeče opozorimo: Vsled mlade zelene krme se kaže pri živini zdaj opetovano napenjanje. Ker ne pride hitro zdravniška pomoč, mora ži-vina dostikrat poginiti. Naš mestni živinozdravnik je tako ljubezniv, da podučuje kmetsko ljudstvo vsak dan zastonj o tej zadevi, kako se ima ra-vnati s tako obolelo živino. Ta poduk se vrši vsak dan v mestni klančnici zastonj. Opozarjamo kmete zlasti na to, da naj se oboleli živini ne vliiva petroleja in terpentinovnega olja. Pri klanju v sili bi bilo potem vse meso pokvarjeno. Kmetje, pobrigajte se za to zadevo in prihajajte k po-duku. G. živinozdravniku pa gre za njegov trud vsa hvala!

Dr. Joh. Tomschegg †. V Slovenjgradu je umrl g. notar dr. J. Tomschegg. Pokojnik je bil svoj čas deželni poslanec in župan ter ga je imenovalo mesto za svoje zasluge tudi za čast-nega občana. Bil je vedno navdušeni naprednjak. Zemljica mu bodi lahka!

Iz Vičanec p. Veliki Nedelji. Na zahtevo radovoljno potrdimo, da g. Anton Herguli ni spisal in sploh ni v nobeni zvezi z dopisi, ki so bili svoj čas objavljeni o Janezu Mešku in Vidu Dovečaru. — Uredništvo „Štajerca“.

Izjava. Podpisano uredništvo „Štajerca“ iz-javlja, da g. Franz Harrich v Reifnigu p. Breznu doslej še ni poslal nobenega dopisa in ni stal v nobeni uredniški zvezi z nami. — Ptuj, 26. avgusta 1908. — Za uredništvo „Štajerca“: Karl Linhart.

Utonil je v Savi pri Brežicah neki flosar, medtem ko so se ostali komaj s plavanjem re-šili. Vzrok je bilo visoko stanje Save.

Ogenj v vlaku. V vlaku, ki vozi od Zagreba v Zidanmost, pričel je tovorni voz v Rajhenburgu goreti. Odklopili so ga in zgorel je popolnoma, z njim pa tudi mnogo perutnine in jajc.

Iz Koroškega.

Češki duhovniki se množijo po Koroškem. Da postanejo ti črnosukni Vaclavi vedno bolj predrzni, je znano. Iz Maria-Elenda se nam piše: Dne 16., 17. in 18. t. m. bilo je pri nas dvoje eskadronov dragoncev št. 5. Ob priliki cesarjevega rojstnega dneva udeležilo se je tudi vojaštvo maše. Po maši je g. ritmojster Robert vitez Hussareck pl. Heindeln na cerkvenem pro-storu navdušeni nagovor na moštvo držal. Ne-prijetno pa je bilo videti, da je duhovnik, ki je mašo bral, pri petju cesarske pesmi cerkev zapustil. Tudi mežnarju se je zelo mudilo z

ugašanjem sveč in pospravljanjem. Češki du-hovniki v lepi koroški deželi...

Obstrelil je na lovu pri Beljaku vsled ne-previdnosti g. Gatter svojega tovariša g. Fröhlich. Zadnji je težko ranjen.

Utonila je v osiaškem jezeru gdč. Palmer iz Gradca. Nesrečnica se je vozila s svojim že-ninom. Pri temu se je barčica potopila. Ženina je rešil g. Tomz, gospica pa je utonila.

Po svetu.

Velikanski požar se je zgodil te dni v Ca-rigradu, glavnemu mestu Turške. Število vpepe-ljenih poslopij znaša čež 2.400. 20.000 oseb je brez strehe. Beda je grozovita.

Lev Tolstoj o ruskih biričih.

V dunajski „N. Fr. Pr.“ objavlja slavni ruski pisatelj Lev Tolstoj znamenit članek o preganjanju ljudi, ki čitajo in razširjajo njegove spise. Prostor nam ne dopušča, da bi priobčili celi članek, vsekakor pa bo naše čitatelje zani-mal tudi nekoliko skrajšani prevod.

Tolstoj piše:

Dne 7. maja 1908 je bil moj v Novgorodu živeči znanec Vladimir Moločnikov prijet in ob-sojen na eno leto trdnjave, češ, da so našli v njegovi hiši knjige, ki sem jih bil spisal jaz. Ko sem to izvedel, sem poslal časopisu „Rujs“ sle-dečo izjavo, ki se je objavila le skrajšana in predelana:

Zopet je bil v Novgorodu spoštovan a ne-imovit mož, Vladimir Moločnikov, prijet in od ljudi, ki se imenujejo sodniki, na leto dni zaprt v ječo, kar gotovo utegne ruinirati njegovo dru-žino; to pa zato, ker so našli pri njem moja dela, ki jih je dajal za čitanje ljudem, ki so jih hoteli. Neprenehoma se dogaja ta čudovitost: Ljudi, ki razširjajo moje knjige, mučijo in rui-nirajo; mene, glavnega krivca, ne le glede raz-širjanja, ampak tudi glede izhajanja knjig, pa puščajo pri miru.

Moralo bi biti vendar jasno, da zapiranje ljudi, ki čitajo moje knjige nikakor ne more zmanjšati interesa zanje, ker je na Ruskem in v tujini mnogo mojih knjig in ker jaz, pisatelj in glavni razširjevalec teh knjig, kakor sem iz-javil že pred dvanajstimi leti, do konca svojega življenja ne bom prenehal, pisati in razširjati jih. Ljudje, ki smatrajo razširjanje mojih knjig za dobro delo, se množe tembolj, čimbolj jih preganjajo. In zato bi moralo biti jasno, da bi bilo edino pametno sredstvo, če bi se hotelo preprečiti to, da se napravi konec z menoj. Puščati mene pri miru, pa preganjati tiste, ki razširjajo moje spise, ni le brez primere krivično, ampak tudi čudovito neumno.

Če je res, kar je baje izmislil neki minister, da bi preprečil moje delovanje, namreč mene, s tem, da se mučijo ljudje, ki so mi blizu, pri-siliti, da ustavim svoje delovanje, se cilj s to taktiko ne doseže. Ne doseže se zaradi tega ne, ker ne opustim svojega delovanja dokler živim, kakorkoli me boli trpljenje mojih prijateljev. Opustiti ga zato ne morem, ker ne zasledujem s svojim delovanjem kakšnih zunanjih ciljev, ampak izpolnjujem to, kar bi mi bilo nemogoče ne izpolnjevati: Zahteve božje volje, kakor jaz razumem to voljo in kakor je na noben način ne bi mogel nerazumeti.

In tako mislim, da edino ne brez primere krivično in čudovito neumno, kar bi mogli storiti ljudje, ki jim niso všeč moji spisi, ne bi bilo to, da zapirajo, preganjajo in mučijo ljudi, katerih je mnogo in jih bo vedno več, ampak le mene, edinega krivca. Nikar naj se ne misli, da se smatram varnega pred vsakovrstnimi nasilstvi zaradi časnikarskih glasov o nekakem ju-bileju. V tem oziru ne slepim prav nič samega sebe in dobro vem, da se bo vse govoričenje o potrebi, praznovati moj osemdeseti rojstni dan pri večini mojih takozvanih oboževalcev popol-noma izpremenilo, če nastopi vlada odločno proti meni in se bo reklo, da je bilo že davno po-trebno, porabiti zoper mene enaka sredstva, kakor moje prijatelje. „Zadnji čas je že, da se postopa tako“.

In zato ponovno prosim vse, ki jim je raz-širjanje mojih spisov neprijetno, naj se drže mene, ne pa popolnoma nedolžnih ljudi. Svetujem jim

tako zato, ker dosežejo le na ta način svoj cilj, ne da bi se kompromitirali; če tudi le začasno se rešijo enega svojih obtožiteljev.

Poleg te izjave sem prosil, misleč, da bo Voločnikov vzklical proti sodbi, dva meni znana odvetnika, Maklakova in Muravjeva, da prevza-meta njegov zagovor, kër sta mi tudi obljubila svojo pomoč v senatu. Toda Voločnikov ni hotel nič vedeti o reviziji, ker ni hotel z vzklicom priznati, da so imeli ljudje, ki ga preganjajo, pravico za nasilstvo. Nekaj časa rešen zopora, ker so prijatelji vplačali jamčevino in ko je ko-likor mogoče uredil svoje slabe razmere ter za-gotovil položaj svoje družine, je tistim, ki so ga silovali, poslal za nje zelo čudno prošnjo, naj ne odlašajo, kar so mu namenili, ampak naj to store čimprej. Odgovorilo se mu je, da se zgodi vse ob svojem času po gotovih paragrafih knjižice, ki so jo imenovali „zakon“.

Po paragrafih te knjižice bi se bila v slu-čaju revizije izpremenila sodba v enomesečni zapor v trdnjavi, toda ko sem vprašal, so mi rekli, da je že zamujen čas in da se torej iz-vrši nasilje, ki je namenjeno Moločnikovu.

Obenem s to vestjo sem dobil prepis sodbe, izrečene od zbora ljudi, ki so se imenovali višje sodišče. Ta se glasi:

Na zapoved njegovega cesarskega veličanstva je dne 7. maja leta 1908 peterburško višje so-dišče v prvi kazenski zbornici na razpravi, katere so se udeležili: Prvi predsednik, senator...; pomočnik državnega pravdnika...; član višjega sodišča...; pomočnik tajnika...; izvršil sodbo siromašnem ruskemu meščanu Vladimiru Anatolu Moločniku, ki je bil obtožen na podlagi § 132., II. kazenskega zakona. (Imen teh ljudi, ki so bili deležni procesa, ne imenujem, ker se to, kar imam reči, ne tiče teh posameznih oseb, katerih moralčno propalost odkritosrčno obža-lujem in o katerih nočem izrekati sodbe.)

Pri peterburškem višjem sodišču obtoženi staroruski meščan A. A. Moločnikov se tam dolži, da je meseca avgusta 1907 v svojem stanovanju v Novgorodu v svrhu razširjanja skrnil sledeče brošure L. Tolstoja, v katerih se ščuva na upor proti postavi na tak način, da ga je obtoženec moral razumeti:

1. 32 iztisov brošure „Kako naj se osvo-bodi delavsko ljudstvo“.
2. 28 iztisov brošure „Krščanstvo in vojaška dolžnost“.
3. 14 iztisov brošur „Ne ubijaj!“, „Lekcija za vojske“, „Pismo naredniku (feldveblu)“, „Lek-cija za častnike“.
4. 10 iztisov brošure „Približevanje konca“, „Pismo Švedom“, „Kartaga se mora razdejeti“, „Pismo olhoviškim kmetom“.
5. 6 iztisov brošure „Spametujte se!“
6. 6 iztisov brošure „Pismo liberalcem“.
7. 10 iztisov brošure „Nikolaj Palhin“.

Na razpravi je obtoženec dejal, da je dobro vedel, kaj je v knjigah, ki jih je kupil, da bi jih dal takim, ki bi se radi seznanili s Tolsto-jevimi nauki. Vsled tega priznanja ga je sodišče obsodilo na eno leto zopora v trdnjavi in na uničenje knjig.

Če se čita ta sodba, se ne verjame svojim očem in vse je videti kakor izmišljena hudobna parodija. Toda ne. To je eden tistih važnih do-kumentov, ki jih za bogato nagrado spisujejo važni gospodje, ki se imenujejo senatorji, so-dniki, državni pravdniki i. t. d. Spisujejo se in hranijo na večno sramoto ljudi, ki so jih sestavi-li in cele družbe, v kateri so bile mogoče take reči.

Zdi se, da so hoteli porabiti priložnost in oblatiti vse, kar je večini ljudi sveto. Predrzo in brezobrazno delajo to in podčrtavajo ne le svojo neodvisnost od pravice, v katere imenu baje obstoje, ne le svojo neodvisnost od kakšnih verskih ali moralnih načel, ampak tudi od zdrave pameti.

Neveden kmet se lahko opijani, valja po blatu, zmerja, pretepa, svojemu prijatelju izbije nekoliko zob, pretepa svojo ženo, ukrade konja. V celi Rusiji si pa ne morem misliti kmeta, ki bi trdil, da mora biti kaznovan človek zaradi razširjanja knjig, v katerih se pravi, da mora delavsko ljudstvo živeti „po bogu“, po naukih evangelija, de ne sme nikogar ubiti, se ne prav-dati, ne prisegati, da pomeni „živeti po bogu“: Bolj se bati boga, kakor okrajnega glavarja, gu-

bernatorja, carja; in če mu okrajni glavar, gubernator, car kaj zapoveduje, bog pa prepoveduje, da nima slušati okrajnega glavarja, gubernatorja, carja, temveč boga in da je vsako ubijanje prepovedano ob boga.

In vendar je zapisano, zapečateno, od senatorjev podpisano, da mora biti kaznovan človek, ki razširja take misli in na napisu se spominja, da se zgodi kaj takega na Ruskem leta 1908 na zapoved njegovega carskega veličanstva.

Nič ne bi moglo mislečim ljudem bolj prepričevalno kakor ta sodba pokazati breznačelnost, krvoločnost, nemoralnost vladajočega državnega reda, pa tudi njene grozovite neumnosti ne. Ljudje, ki hočejo varovati ta državni red, se niti ne trudijo, da bi se zdelo, kakor da bi kaj verjeli in kakor da bi se jim zdela zdrava pamet potrebna za ljudi. Če se je njih predhodnikom še zdelo potrebno pretvarjanje, se jim zdi sedaj to že nepotrebno: Oni vedo, da je red, ki ga varujejo in ki je potreben za prijetnost njihovega življenja (oni dobivajo plače), utemeljen na varanju in nasilstvu in da nima kaj opraviti ne, z vero, ne z zdravo pametjo. Ob priliki (kakor pri tem procesu) v veseli uri se še lahko smeje vsem nam ne več potrebnim neumnostim: Dobremu, morali in razumu.

Nikoli ni nobeno moje preganjeno delo tako jasno in prepričevalno pokazalo vsega krvoločstva, vse popačenosti in škodljivosti tega nasilnega državnega reda in vse grozovite moralne propalosti ljudi, ki varujejo ta red—tem bolj, čim višje stoje na stopnicah družabnega reda. Nobeno mojih del ne prikazuje tega tako jasno in prepričevalno, kakor ta sodba. In zato mislim, da ta sodba lahko marsikateremu mislečemu človeku odpre oči in zdelo se mi je potrebno, objaviti jo.

Somišljeniki!

Kdor se strinja z našim delom, kdor razume in ceni našo nalogo, kdor ni naprednjak le na jeziku temveč tudi v dejanju, ta mora biti član našega

tiskovnega društva (Pressverein).

Vsak član tega društva ima posoditi društvu 10 deset kron, ki se vrnejo in ki se tudi obrestujejo. Ta denar torej ni izgubljen, temveč se vrne na zahtevo z 4% obresti. Vsakdo ima lahko več deležev po 10 K, vsakdo pa vplača taki delež tudi lahko po obrokih (ratah).

Društvo ima namen, zasiguriti gospodarski, denarni temelj „Štajerca“, povečati list čimbolj, da zamore odgovarjati vsem zahtevam čitateljev, izdajati vsako leto „Štajerčev koledar“, ki bode nudil več koristnega in zabavnega čitiva kakor vsi drugi koledarji, — sploh ima naše tiskovno društvo namen, delati za izobrazbo, poduk, gospodarsko izboljšanje, delati za osvoboditev ljudstva od zatiranja in bede. Vsakdo bodi član, kajti izobrazba edino nas dovede do boljše bodočnosti.

Na delo!

Vodstvo tiskovnega društva „Štajerca“ v Ptuj.

Loterijske številke.

Gradeec, dne 22. avgusta: 69, 78, 66, 22, 73.
Trst, dne 14. avgusta: 65, 75, 86, 19, 23.

Opozarjamo svoje cenjene čitatelje na firmo Hans Konrad, prva fabrika ur in c. k. dvorni liferant v Brüxu št. 227 na Češkem. Priporočamo vam te firme najtopleje. Izvrstno blago! Dokaz temu, da je firma z zlatimi in srebrnimi kolajnami ter cesarskim orlom odlikovana. Firma ima tudi v inozemstvu dobro ime in eksportira na vse kraje sveta. Glavni cenik z nad 3000 podobami se dobi na zahtevo zastonj in franko.

Zanimivi glavni cenik z 3000 podobami zastonj in franko pošilja vsakomur prva fabrika ur v Brüxu Hans Konrad, c. in k. dvorni liferant v Brüxu št. 1363 (Česko). Ta krasni katalog obsega natančne slike zadnjih novosti v urah, srebrnem, godbenem, usnjenem, eklenem blagu in domačih predmetov itd. Nikdo ne zamudi, zahtevati ta cenik!

Nova obratna industrija, katera v resnici hitro napreduje, je avstrijska parobrodna družba Austro-Amerikana v Trstu. — Ona je sklenila za obiskovalce k deželni razstavi v Rio Janeiro v Braziliji (južna Amerika) od 15. junija do 7. septembra ker je naši trgovini in veliki industriji v visoki važnosti, vožno ceno 40% znižati. — Pri glavnem zastopniku: Simon Kmetzcu v Ljubljani, kolodvorska ulica šte. 26, sprejemajo se naznanila, in prodaja vožne liste za tja in nazaj z ceno K 960.— I. razred, K 720.— II. razred z izborno hrano in pristno pijačo, zdravnikom, zdravila itd. to je vsakemu na razpolago. — Potovanje lahko se nastopi mesečno enkrat z eroletno veljavo vožnega lista. — Prodajajo

se tudi za kratek zabave takorekoče zdravilne in krepilne vožnje od Trsta na Patras, Palermo, Neapel in nazaj vožni listi, in sicer K 250.— I. razred, K 150.— II. razred, vozi se s taistimi parniki, kateri vozijo proti in od New Yorka, New-Orleans itd.; pri tej priliki je mogoče si ogledati znane lepe kraje n. pr. Primorsko, Grško, Italijansko, Špansko itd. kar je občudovanja vredno. — Parniki so po najnovejšem sistemu in sicer: z dvema vrtenicama, brezčini brzojav, termotank, telemotor, električna razsvetljava in zračenje, kopališča in naprej zgrajeni, torej se najtopleje proroča.

Trstnice

5000 Isabella, 6000 Silvanec, 70.000 Welschriesling se proda po najnižji ceni pri gosp. Janez Vičar, Hlopojci 29 pri Sv. Lovrenc sl. g. 586

Prodaj hišo

št. 43 v Lavamündu (Koroško) na izvrstnem prostoru z lepim velikim vrtno za zelenavo, sadonosnikom s 35 visokimi debli in 30 pritlikavimi sadnimi drevesi, vse najplemenitejše sadje, 4 orali zemljišča s fundusom, po mali ceni 8.000 K. Za vsako predalno primerno. Dopise na J. Russ, Lavamünd. Vpeljana je električna razsvetljava. 613

Prodaj

zelo po ceni dva vinsko-zelena sode po 27 hl. Vpraša se pri restavraciji Blaschitz v Ptuj. p. leg. ži. inskega sejmišča. 611

Mizarski učenc

se takoj sprejme pri g. Anton Bratschitsch, mizarski mojster v Celju, Hauptplatz 17. 619

Za prodati NOVA ZIDANA HIŠA

pri glavni cesti, s tremi stanovanji, štala za krave, dve svinjski štali, skedenj, parma, velbana puvnica, studenec, obrabje, vrt, sadno dreve, še 10 let stebre prosto, ena in pol johe orane zemlje, 500 K vknj. ženega dolga, se tudi s setvom proda za 4400 K. Johan Cafuta, spodnji Hajdin št. 70. 20 minut od Ptuja. 618

Proda

se novo zidana hiša, s c.glom krita, pralnica, svinjski hlev za 4 svinje, vrt za zelenjavo, vodni ak pri hiši za 6.800 K v Novivasi pri Mariboru. Vplača se 2400 K, ostanek v hranilnici. Vpraša se v gostilni „zur Arbeitergruppe“ v Novivasi pri Mariboru. 614

Okroglo 50 komadov plemskih prašičev

na izbero, velikega belega imenitnega plemena (Yorkshire), 2 do 7 mesecev starih, prodaj

Wilhelm Schwab, Ptuj. 617

Gospodar (Wirtschaftler)

ki se razume tudi na ureditev gozdov, se takoj sprejme. Prosilci, ki so ledični in znajo pisati ter čitati, naj svoje prošnje z zahtevo plače pri prosti štaciji pošljejo na naslov: „Frau Andr. Suppanz'sche Gutsverwaltung, Mahrenberg“.

Zanesljivi poročeni

majerski ljudje

s 3 moškimi in 2 ženskimi delavnimi močmi, ki so popolnoma zmožni dela v vinogradu, na njivi in travniku ter živinoreje, dobijo dobro in trajno službo. Mesečna plača 150 kron ter deputat na mleku, delež na polju in vrtu, prosto stanovanje, trunk, luč in kurjava v gospodarskem dvoru in v zimskem polletu se lahko eno pitano svinjo drži. Vpraša se pri graščini Schloss Spielfeld a. d. Südbahn. Potne troške se ne povrne. 612

Viničarski ljudje

s 3—4 delavskimi močmi se sprejmejo. Vpraša se pri g. Karl Speletz v Ehrenhausenu. 577

Žaga z mlinom

601 na južni železnici z konstantno vodno moč, 3 orali zemlje mnogo sadnega drevja, hiša, hlevi, poslopja itd. (zelo dobro!) se proda. Ponudbe pod „gutes Sägewerk“ upravi tega lista.

Harmonika na veter

Novost! Krasna godba!

Ta instrument se napravi na vrtno hišico, štanje, drevje, hiše itd. in dajo njegovi glasovi in akordi že pri najmanjšem vetru res prijetni umetniški užitek. Ta harmonika na veter je 28 cm dolga in košta komad

samo K 3.— samo Poslje po povzetju c. in k. dvorni liferant

HANNS KONRAD

razpošiljevalna hiša v Brüxu št. 1363 Česko. Zahtevajte zastonj in franke cenik z nad 3.000 podobami. 573

PRODA

se posestvo, 6 oralov travnika, 2 orala gozdu, 1 oral sadonosnik, za 7.200 kron pri g. Georg Pesch v Gačniku p. Pösnitzhofen. 620

Moja svetovno znana garnitura za briti št. 8

v lepo politiranem lesenem kostu cm. dolga, 16 cm. široke, se zapirajo za briti se premika. 1. Britev 1-a Solinger srebrno jeklo votlo brušeno, za vsako brado merna in gotova za rabo. 2. Dobro jermen za brusiti. 3. 1 doza mase za brusiti. 4. 1 doza antiseptičnega mila za briti. 5. 1 zamikani piskerček za briti. 6. 1 čepeč z zaniklanim držalom in kompletno Prima-kvaliteta samo 5 kron samo.

Ista garnitura, ali britev z varnostno pripravo za varne (ranjenje izključeno) z navodilom K 560. Najboljše sine za rezanje las 1-a kval. K 580. II-a kval. z odprtim resom K 480.

Garancija: Izmenjava dovoljena ali denar nazaj. — Poslje po povzetju ali naprej-plaćilu c. in k. dvorni liferant HANNS KONRAD razpošiljevalna hiša Brüxu št. 1367 (Česko). Zastonj in franko pošlem po zahtevi glavni cenik z 3000 podobami.

Iščete se

dve viničarski družini

vsaka s 5 do 6 dela zmožnimi osebami za borsko okolico (Pickern). Več se izve pri Gustav Scherbaum v Mariboru.

Pridni viničar

z 5—6 delavskimi ljudmi se pod zelo ugodnimi pogoji na nekem sadnem in vinogradiškem posestvu eno uro od Maribora sprejme. Ponudbe upravištvu lista.

Mestni urad c. k. dež. kn. mesta Ptuj.

Štev. I. 6611/1908.

Razglas.

Donaša se na splošno znanje, da sme dobi od 1. septembra do 15. oktobra 1908 večjih poprav mestni dravski most samo težje najvišje 1.500 kg. pasirati.

Mestni urad ptujski,

24. avgusta 1908.

Župan:

Jos. Ornig m.

Pri zgradbi kmetijske šole v Sv. Jurju južni železnici se takoj

zidarj

sprejmejo. Več se izve tam.

Novost! Cenik franko. Novost! Železna patent. Roskopf-ur

5 kron

Jamstvo 3 leta ali pa denar nazaj!

Do danes se je dobila za 5 kron le prav navadna ponikljana ura s pirnatim kazalnikom. Z velikim naporom se je sedaj posetilo narediti za 5 kron, ki gre 36 ur, teče v kamnih, in kazalnik iz emajla, kaže natančno, na minuto, okrov iz pravega niklja, in odpre. S ebrno ure 7 kron, z dvojnokrovom 10 K. Zahtevajte cenik zastonj

A. KIFFMANN

tovarna ur, zaloga, izvoz zlatnine in srebrnine v MARIBORU P. I.

Jos. Kasimir

trgovina z mešanim blagom

nasproti **W. Sirk's Nfl.** in filijalka nasproti minoritske cerkve preje **O. Gossner**

v **PTUJU**

priporoča svojo bogato zalogo v špecijskem, materijalnem, barvnem, galanterijskem, kratkem in reznem blagu, **80% jesihovo kislino**, laško, bučlo in namizno olje, vse vrste moke, riža, kave, čaja.

Novost !!

Novost !!

Podagrin kopeljna sol

Lukulus ter klajno apno (Futterkalk) za svinje, žganje v steklenicah ter vse drugo pri najboljši in najcenejši postrežbi.

Red Star Line Antwerpen

v Ameriko.

Prve vrste parobrodi. — Naravnost brez prekladanja v New-York in v Filadelfijo. — Dobra hrana. — Izborna oprava na ladji. — Nizke vožne cene

103 Red Star Line, 20, Wiedener Gürtel na Dunaji ali

Franc Dolenc, konc. agent
v Ljubljani, Kolodvorske ulice št. 41.

Pozor! Čitaj! Pozor!

Pakraške želodčne

GESUNDHEIT DEM KRANKEN.
STÄRKE DEM SCHWACHEN.

kapljice.

Staro slovito, izvrstno delujoče sredstvo pri boleznih v želodcu in črevih, — osobito se priporočajo — pri zaprtju in nerednem odvajanju — pehanju, — kongestiji — pomanjkanju teka, krčih itd. Nedoseženo sredstvo za vzdržanje dobrega prebavanja.

Delovanje izvrstno, vsp. signren. Cena je za 12 steklenic (1 dvanajstorica) 5 K franko na vsako pošto po povzetju ali če se pošlje denar naprej. Manj kot 12 steklenic se ne pošilja. Prosimo, da se naroča naravnost od:

P. Jurišiča,
678 lekarnarja v Pakracu št. 200 (Slavonija).

Hranilnica (Sparkassa)

vlad. državnega mesta

Ptuj

Vstanovljena leta **1862.** Čekovnemu računu št. 808051 pri c. kr. poštno-hranilničnem uradu. **Mestni denarni zavod.** Giro konto pri podružnici avst. oger. bank. v Gradcu. Uradne ure za poslovanje s strankami ob delavnih od 8-12 ur. Občenje z avst. oger. banko.

priporoča se glede vsakega med hranilnične zadeve spajočega posredovanja, istotako tudi za posredovanje vsakoršnega posla z avst. oger. banko.

Strankam se med uradnimi urami radovoljno in brezplačno vsaka zadeva pojasni in po vsem vstreže.

Ravnateljstvo.

Vzdržanje zdravega želodca

temelji v glavnem v vzdržanju pospeševanju, in urejanju prebavljenja ter odstranjenju neprijetnega zamašenja (Stuhlverstopfung). Dobro, iz zdravih zelenjav pripravljeno, apert in prebavljenju, pospešuje sredstvo, ki odstrani znane posledice nezumnosti, napačne diete, prehlajenja, zamašenja, sestava preubilne kisline n. p. "Sodbrennen", napenjanje itd. in krčne bolečine odstrani in zmanjša dr. Rosa balsam za želodec iz apoteke B. Fragner v Pragi.

Svarilo! Vsi deli zavitka nosijo posebno deponirano varstveno marko.

Glavni depot: Apoteka
B. FRAGNER, c. kr. dvorni liferant
„zum schwarzen Adler“ PRAGA, Kleineite 203 kot Noradaoste.

Pošta pošiljatev vsak dan.

1 cela steklenica 2 K. 1/4 stekl. 1 K. Po pošti proti naprej pošiljavlj. K 1.50 se 1 malo steklenico, K 2.80 pa 1 veliko steklenico, K 4.70 2 veliki, K 8.— 4 veliki, K 22.— 14 velikih steklenic franco vseh stacionov Avstro-Ogrske pošilja. Depoti v apotekah avstrijskih.

Se samo plača!

8 dni na pokus pošljem mojo pravo, fino zanikano prima-solinger masino za rezanje las glasom določb mojega glavnega kataloga brez rizike za naročitelja, da vsakogar prepričam o nedosežni solidnosti in stabilnosti iste. Moja masina za rezanje las št. 9150 je narejena iz 1-a Solinger-jekla naj-finejše zaniklana, ima 36 zobov, 2 čeavnika (Auf ch'ekamm) za 3 vrste rezanja za dolgost las 3, 7 in 10 mm., z dvojno šravbo, varnostno pripravo in rezervnim peresom v finem kartonu z navodilom da zamore vsakdo, tudi nevaženi, takoj lase strči. Kompletno K 5.80, 11-a vrsta z odprtim peresom kompletno K 4.80. Ta masina se plača sama, posebno v družinah z otroci, ker so troški že v četrti letu poplačani. Masina za rezanje brade samo 1-a kvaliteta, zaniklana 1 mm. reza K 5.—. Škarje za konje in pse, velepotebno za posestnike konj in psov K 5 50.

Prava Solinger-britev.

Za vsako mojo britev prevzamem polno garancijo, ker so vse iz najboljšega angleškega jekla kovane, z roko brušene, očistre do skrajnosti in g. tove za rabo.

Šev. 8701. črno polirano držalo 1/4 v. cel. bruš. v etujuj K 1 70	
" 8702. " " " " " " " " " " " 2 20	
" 8706. " " " " " " " " " " " 2 80	
" 8707. " " " " " " " " " " " 3 50	

Največja izbira v britvah, jermenih, kamenjih za brušenje, piskerih za briti, masin za rezanje las itd. najdete v mojem glavnem ceniku z 3000 podobami, ki se razpošlje po zahtevi zastonj in franko.

C. in kr. dvorni liferant **HANNIS KONRAD**
razpošilna hiša Brux št. 1366 (Češko). 534

Posestvo

z vsemi letošnjimi pridelki se po ceni proda, lepo stvarno in gospodarsko posloplje, travniki s sadnim drevjem, njive, gorice, skupaj 7 1/2 oralov. Brez mobilarij in pridelkov veliko ceneje. Kdor hoče več izvedeti, naj se oglasi pri Joh. Widmar, Pletovarje, Škeden p. Špitaliču, pošta Trenenberg. 599

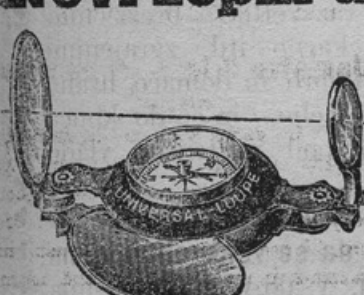
Pozor, gospodje in mladeniči!

V svoji lekarniški praksi, ki jo izvršujem že več nego 30 let, se mi je posrečilo iznajti najboljše sredstvo za rast brk, brade in proti izpadanju brk in las in to je **KAPILOR št. 1**. On deluje, da lasje in brke postanejo gosti in dolgi, odstranjuje pralčaj in vsako drugo kožno bolezen glave. Naročiti naj si vsaka družina. Imam mnogo priznanic in zahvalnic. Stane franko na vsako pošto 1 lonček 3 K 60 h, 2 lončka 5 K.

Neročajte samo pri meni pod naslovom
Peter Jurišič 579
lekarnar v Pakracu št. 200 v Slavoniji.

Novi žepni daljnogled s kompasom in zrcalom

se zapre, vidi se zelo daleč, tudi povečevalno steklo in zrcalo ter zrcalo za oko. Lahko za nositi v žepu. komad samo K 1.50, 3 komadi K 4.—

Ako ne dopade denar nazaj. Pošlje po povzetju ali naprej plačilu.

C. in kr. dvorni liferant **Hanniss Konrad**
razpošiljevalna hiša Brux št. 1365 (Češko)
Zastonj in franko dobi vsakdo na zahtevo moj glavni cenik z nad 3000 podobami. 533

Dobre harmonike K 4-80

50.000 komadov prodanih.

Brez colninskih izdatkov! Garancija.

Izmenjava dovoljena ali denar nazaj.

	Štev. 300 3/4, 10 tastov, 2 registra 28 glasov, velikost 24 x 12 cm.	K 4 80
	Štev. 657 1/4, 10 tastov, 1 register 28 glas., velikost 30 x 15 cm.	K 5 20
	Štev. 656 3/4, 10 tast., 2 registra 28 glas., velikost 30 x 15 cm.	K 5 40
	Štev. 305 3/4, 10 tast., 2 registra 50 glas., velikost 24 x 12 cm.	K 6 20
	Štev. 663 1/4, 10 tast., 2 registra 50 glas., velikost 31 x 15 cm.	K 8.—
	Štev. 306 1/4, 10 tastov, 2 registra, 50 glasov, velikost 31 x 15 1/2 cm.	K 8 50
	Štev. 307 1/4, 10 tastov, 3 registre, 70 glasov, velikost 31 x 15 1/2 cm.	K 9 50

Sola za samouk za vsako harmoniko zastonj.

Pošlje po povzetju c. in kr. dvorni liferant

Hanniss Konrad razpošiljevalna hiša Brux št. 1364 (Češko.)
godbenih predmetov

Glavni katalog z nad 3000 podobami na zahtevo vsakomur zastonj in franko.

Potnikom v Ameriko

priporoča
generalna agentura
AMERIKANSKE

in White Star-Linije

najhitrejo vožnjo prek **Basel - Paris - Cherbourg - New-York**, 2 odhoda v tednu, hrana že v Baselu prosta, velikanskimi in varnimi parniki teh linij, prevoz od **Cherbourg - New-York** v resnici 5 1/2 do 6 dni. Vsa potrebna in natančna pojasnila daje radovoljno in zastonj

Generalna Agentura
Im Obersteg & Co. 28 Aeschengraben Basel (Švica.) 232

Varstvena marka „Anker“

Liniment Caspici comp.

nadomestilo za
anker-pain-expeller

je znano kot odpeljajoče, izvrstno in bolečino odstranjujoče sredstvo pri prehlajenju itd. Dobi se v vseh apotekah po 80 h, 1.40 in K 2.—. Pri nakupu tega priljubljenega domačega sredstva naj se pazi na originalne steklenice v skatljah z našo varstveno znamko „Anker“, potem se dobi pristno to sredstvo.

Dr. Richter-jeva apoteka „zlati lev“
v Pragi, Elisabetstr. št. 5 nov.
Razpošilja se vsak dan.

Meščanska parna žaga.

Na novem lentnem trgu (Lendplatz) v Ptuju zraven kralnice in plinarske hiše postavljena je nova parna žaga vsakemu v porabo. Vsakemu se les hlodi, itd. po zahtevi takoj razžaga. Vsakdo pa sme tudi sam oblati, vrtati in spahati i. t. d. 53

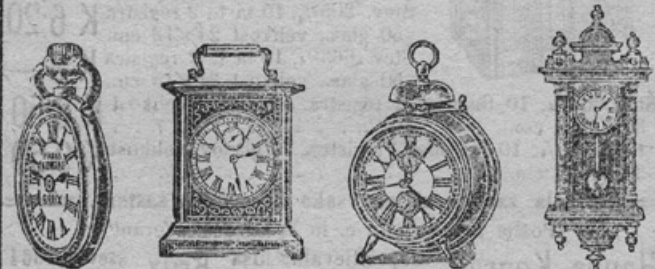

Doseženo je

da pride vsakdo za malo denarja do dobro idočee ure, ako jo kupi pri meni.

Zahtevajte

zato pred nakupom moj bogato ilustrovani glavni cenik s 3000 podobami, katerega vam pošljemo takoj z zastonj in poštne prosto.

Nikel-ura K 3.50	Ura za stali z budilnico K 7.20	Zonkurenčna budilnica K 2.90, sveti po noči K 2.30, budilnica z dvojnim zvonom K 3.50, sveti po noči K 4.20.	Fendelja K 8.50, z budilnico K 12.20, z slagwerkom na pol in celo uro brez budilnice K 10.50, gre 14 dni K 14.50.
Roskopf-ura K 4.—	z slagwerkom in budilnico K 9.80		
Švicarska ura K 5.—	zgodbo (2 komada K 12.80.)		
Srebrna remen-toar K 8.40			
Srebrna Roskopf K 11.—			

Največja izbira v mojem glavnem ceniku. Direktna razpošiljatev vsakemu zasebnemu kupcu.

Za vsako uro 3 leta pismene garancije.

Ni rizika. Izmenjava dovoljena ali denar nazaj.

Prva fabrika ur v Brüx

HANN S KONRAD,

e. in kr. dvorni literant Brüx 1363 (Češko). 531

V Mariboru, Pfarrhofgasse hšt. 7 (blizu glavne pošte) ustanovi se je

koncesijovani urad

za navodila in pojasnila v vojaških zadevah, posebno pa glede oproščenja (frajenje) vojaške službe. 621

V ptujskem mestnem soparnem kopališču

se dobijo odsihmal kopele s hlapom po sledečih jako znižanih cenah. Vsak navaden dan ob 1 uri popoldan in vsako nedeljo in vsak praznik ob 1/11 uri predpoldan za 60 vin. (30 krajcarjev.) 378

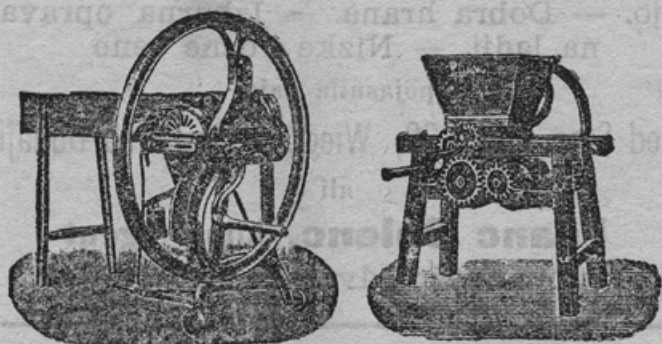
Vodstvo ptujskega mestnega kopališča (Pettauer Badeanstalt).

Fabrika kmetiskih in vinogradniških mašin

Jos. Dangel's nasled. v Gleisdorfu

(Štajersko)

priporoča najnovejše vitale mlatilne stroje, stroje za rezanje krme, šrot-mline, za rezanje repe, rebler za koruzo, sesalnice za gnojnico, trijerje, stroje za mah, grablje za mrvo, ročne grablje (Handschlepp- und Pferdeheurechen) za mrvo obračati, stroj za košnjo trave in žitja, najnovejše gleisdorfske sadne mline v kamenitih valčkih zacianane, hidravlične preše, preše za sadje in vino. (Orig. Oberdruck Differenzial Hebelpresswerke) patent „Duhscher“, dajo največ tekočine, se dobijo le pri meni. Angleške nože (Gusstahl), rezervne dele, prodaja mašin na čas in garancijo. — Cenik zastonj in franko. 433

Samo pravi je le

Thierry-balzan

v zeleno nuno kot znamko. Najmanj se pošlje 12/3 ali patent potna družinska steklenica K 5.—. Zaboj zastonj

Thierry centifolij-mazilo

Najmanj se pošlje 2 doze K 3.60. Zaboj zastonj. Povsodi je kot najboljša domača sredstva proti bolečinam, pečenje v krču, kašlju, hripavosti, vnetju, ranami itd. — Naslov za in denar:

A. Thierry, apoteka k angelj-varuhu v Pregradi pri Rog. Zaloga v največih apotekah.

Išče se

družino za molzo

s 4 do 5 osebami za 40 komadov krav.

Sprejme se takoj. Vpraša se v Mariboru Wielandgasse 8. 594

!! Puške !!

Lancaster od K 26.—, flobert-puške od K 8.50, pištole od K 1.50, samokresi od 5.—. Popravljanje po ceni. 587

Cenik s slikami franko.

F. Dušek, Opočno

št. 104 na državni železnici, Češko.

Zveza obrtnih zadrug

v Ptuj.

Po novi obrtni postavi z dnè 5. februarja 1907, § 131, se zamorejo prestopki obrtnega reda z globo do 1.000 K in zaporom do 3 mesecev kaznovati. Zlasti se hoče s tem napako „fušarije“ odstraniti. Da se to popolnoma odstrani in p. t. občinstvo škode obvari, se prosi člane zadrug nujno, da vse one osebe, ki prevzamejo dela, brez da bi imeli obrtni list, naznanijo. Ker ni izključeno, da se pričnejo vsled zapeljavanja k tatvini materijala tudi kazensko-sodnijske preiskave, se prosi, da se po možnosti natanko omeni:

1. Kdo je delo prevzel,
2. za kogar se je delalo,
3. katera dela se je izvršilo,
4. in kolikokrat je dotičnik pri neopravičenem delavcu delati pustil.

Naznanila naj se pošlje v

pisarno zveze obrtnih zadrug

(Gewerbegenossenschafts-Verband)

Ptuj, Bürgergasse 4.

Prilična prodaja!

Prodaj svoj umetni mlin, zvezan z žago za dille in kovačnico, zelo krepka vodna moč na reki Lavudski (Lavantfluss), 15 minut od železnice. Nadalje drugo posestvo na istem potoku, kjer je dobiti istotako krepka vodna moč. Nadalje gospodarsko posestvo, 3 minute od železnice, 50 ora'ov zemlje z stavbiščem za kolodvorsko restavracijo. Vse z »fundus instructus«, tudi vsako posestvo samo. Vpraša se pod »Gute Existenz«, poste restante, Lavamünd, Koroško. 452

Austro-Amerikana

edina avstrijska domača parobrodna družba prevaža potnike in izseljence v južno in severno Ameriko in sicer:

Trst-New-York
vsaki teden enkrat.

Trst-New-Orleans
vsake 14 dni enkrat.

Trst v južno Ameriko
vsaki mesec enkrat.

Oceanska vožnja traja 6 do 7 dni.

Potniki se vozijo z najnovejšimi z dvema vrtenicama z električno razsvetljavo, brezničnim brzozavkam, kopelji, lekarno itd. zgrajenimi brzoparnikami, dobijo dobro in domačo hrano z vinom, vsak svojo posteljo, in so do konca svojega morskega pota pod avstrijsko vlado zavarovani.

Ker se taka pota sama po svojem ne delajo, torej se priporoča, da se vsak ob pravem času za prostor oskrbi. Vsakovrstna pojasnila zato dajo se brezplačno in vožnje liste prodaja

glavna agentura

Simon Kmetetz v Ljubljani,

kolodvorska ulica št. 26.